

Szanowni Czytelnicy „Przeglądu Zachodniego”,

pięćsetna rocznica wystąpienia Marcina **Lutra** stała się okazją, by oddać łamy czasopisma Instytutu Zachodniego autorom podejmującym tematykę **Reformacji** oraz zagadnień konfesyjnych. Przygotowane studia i opracowania kierują uwagę najpierw ku genezie wydarzenia, które przed pięcioma wiekami odmieniło religijny, ale przede wszystkim społeczny obraz świata. Ten drugi kontekst akcentują historycy w rozprawach na temat husytyzmu oraz roli, jaką u zarania Reformacji odegrały kobiety. Perspektywa dzieląca nas od opisywanych wydarzeń skłania do refleksji nad determinacją jednostki podejmującej – najczęściej na przekór okolicznościom i postawom sobie współczesnych – krok nadający dziejom nowy impuls i kierunek. Działania takie pociągają za sobą szerokie i wielopłaszczyznowe zmiany, wielokroć przekraczające zamysł ich inicjatora.

Pięć wieków Reformacji to także część dziejów i tożsamości Polski. Przenikanie się tradycji konfesyjnych, a także historia widziana przez pryzmat lokalnych społeczności: Mazur, Ziemi Ostrzeszowskiej czy Śląska ukazują, jak istotną rolę odgrywają jednostki twórcze, dynamiczne i zdolne działać na przekór trudnościom. Nawet gdy po latach przypominają o nich tylko muzealne artefakty, są one przecież świadectwem ludzkiej inwencji, integrującej wspólnoty i społeczności. Może warto – z perspektywy Polski – spojrzeć na obchodzony w 2017 r. jubileusz jako okazję do docenienia tradycji protestantyzmu, współtworzącego zróżnicowane bogactwo kulturowe, a także pytanie, czy po latach zaniechań starcza dziś troski o należyte jego wyeksponowanie?

Relacje z wydarzeń towarzyszących rocznicy Reformacji w Niemczech w sferze kultury, religii i relacji między narodami nasuwają refleksję nad zróżnicowanym charakterem form, jaki przybrał ten przygotowany z wielkim rozmachem jubileusz. Nie chodziło wszak tylko o upamiętnienie wystąpienia mnicha z Wittenbergi, lecz podkreślenie wielorakich, trwałych i głębokich następstw zapoczątkowanych wówczas zmian, które stanowią o współczesnym obliczu Niemiec, protestantyzmu oraz kultury. Może Marcin Luter pojawił się wśród wydarzeń A. D. 2017 jak najbardziej w porę i nie tylko dla uczczenia jubileuszu?

Pozwolę sobie jeszcze zwrócić Państwa uwagę na dział Oceny i omówienia, rekomendujący wiele interesujących i inspirujących publikacji.

Natalia Jackowska

Pomnik Marcina Lutra w Berlinie